

estris

revista d'educació en el lleure
II època / gener-febrer 2011 / 6,00 €

177

Col·laboren: Rafael Ruiz de Gauna, Víctor Muntés, Carles Muñoz, Maria València, Òscar Pueyo. **Entrevista:** Francesc Pardo, Bisbe de Girona. **Manual:** Menjar bé, també a l'esplai. **Zoom:** Preparant els futurs monitors

Educar en el transcendent

l'entrevista

Pau Garcia-Milà

Cofundador de eyeOS

"Quan no tens res a perdre, ho tens tot per guanyar"

Consell editorial

Carles Armengol, Roser Batlle, Miquel Àngel Essomba, Quim Moreno, Enric Puig, Josep Oriol Pujol, Eva Queralt, Marta Roglà, Estrella Segura, Maria València.

Consell de redacció

Eduard Bartrina, Sílvia Benaiges, Núria Frago, Jordi Lon, Marcel Mauri, Quim Moreno, Àngel Jesús Navarro, Eva Queralt, Marta Roglà, Estrella Segura, Maria València, Isabel Vergara, Xavi Villalvilla.

Editora Maria València

Director Quim Moreno

Cap de redacció Marta Roglà

Redacció Eva Queralt

Disseny gràfic Núria Frago

Administració, publicitat

i subscripcions Vanesa Moreno

Correccions Gemma Corregidor

Numància 149-151 · 08029 Barcelona

Tel. 934 100 100 · Fax 934 196 268

E-mail: redaccio@estris.cat

Web: www.estris.cat

Impressió: IMPRIMEIX

Dipòsit Legal: B - 10.432 - 1971

ISSN: 1699-1486

**FUNDACIÓ
PERE TARRÉS**

Revista bimestral editada per:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Social i Ciutadania
Secretaria de Joventut

**Diputació
Barcelona**

xarxa de municipis

En conveni amb:

En col·laboració amb:

Revista membre de:

Estris no comparteix necessàriament les opinions dels articles signats. L'ús del tractament genèric masculí no implica cap posicionament discriminatori ni patriarcal, sinó que respon únicament a la voluntat d'agilitzar la lectura. Imprès en paper ecològic, que no ha estat blanquejat amb clor gas. Recicla'm, si us plau.

SUMARI OPINIÓ D'ARREU

1
2
4

6

CENTRE D'INTERÈS Educar en el transcendent

Què és el fet transcendent? _CARLES MUÑIZ / Propera estació...

l'amor _MARIA VALÈNCIA / Intel·ligència i transcendent _ÒSCAR

PUEYO / Entrevista: Francesc Pardo, Bisbe de Girona / Recursos / Testimonis

16

L'ENTREVISTA

Pau Garcia-Milà _ EVA QUERALT

CAIXA D'ESTRIS

21

EL MANUAL _Menjar bé, també a l'esplai _MARTA ROGLÀ

/ FITXES / ZONA ENGRUP _Entrevista a Maria València /

EN RUTA _Ruta per Simat de la Vall d'Alto _ORIOL GRACIÀ

34

EN MOVIMENT

ZOOM _Preparant els futurs monitors _EVA QUERALT / RECOMANEM /

PASSA-HO / VA D'ESPLAI / ENEMICS DEL SOFÀ _Cràter Teatre, una

companyia amb esperit crític _MARTA ROGLÀ / ELS RACONS DE...

En aquest número...

PARLEM DEL PAPER DEL LLEURE EN L'EDUCACIÓ EN EL TRANSCENDENT DE LA MÀ D'EXPERTS EN EL TEMA. SOBRE AQUESTA QÜESTIÓ CONVERSEM AMB EL BISBE DE GIRONA, FRANCESC PARDO, RESPONSABLE DE LA PASTORAL DE JOVENTUT DE CATALUNYA. TAMBÉ COMPTEM AMB EL TESTIMONI DE DIFERENTS PERSONES QUE ENS PARLEN DE LA VIVÈNCIA DE LA TRANSCENDÈNCIA DES DE DIFERENTS PERSPECTIVES. D'ALTRA BANDA, AQUEST NÚMERO INCLOU UNA ENTREVISTA AL JOVE EMPRENEDOR PAU GARCIA-MILÀ, COFUNDADOR DEL PROJECTE DE PROGRAMARI LLIURE eyeOS. AL MANUAL OFERIM ALGUNES RECOMANACIONS PER FOMENTAR ELS BONS HÀBITS ALIMENTARIS A L'ESPLAI O AL CAU I AL ZOOM ENS APROPEM A LA FORMACIÓ DELS FUTURS MONITORS.

Foto de portada:
Xavier Anguera (Tàctica)

L'Estris fa 40 anys

Ja han passat 40 anys des que la revista Estris va començar la seva tasca de servei als monitors i monitores de lleure i caps d'agrupament escolta, en un inici com un recull de fitxes amb propostes d'activitats i més tard com a publicació. Per celebrar aquest aniversari, durant

tot aquest any apareixerà aquest *logo* commemoratiu al lateral de les pàgines, substituint el tradicional estri que hi apareix en cada número. També es duran a terme altres accions commemoratives que anireu descobrint al llarg del 2011.

Educar en el Transcendent

L'educació en el lleure persegueix l'educació integral dels infants i adolescents, des dels aspectes més quotidians, com la higiene i l'alimentació, fins a aquells més espirituals com és la vivència del transcendent. Totes les persones, en algun moment de la nostra existència, ens preguntem pel sentit de la vida i de la mort i cerquem respostes a aquelles experiències que sobrepassen el coneixement humà. Els educadors i educadores en el lleure, com a referents clau que són dels infants i adolescents del seu esplai o agrupament, han d'acompanyar-los en aquesta cerca i mostrar-los l'opció de viure el transcendent. Com fer-ho? En aquest Centre d'Interès trobareu diferents articles i testimonis que aborden aquest tema des de la pròpia experiència.

Què és el fet transcendent?

Descobrir la presència de Déu en les persones

CARLES MUÑOZ PÉREZ
Consiliari de la Zona 8 del MCEC (Moviment de Centres d'Esplai Cristians)

Per intentar donar resposta a aquesta qüestió cal que fixem la mirada en les persones; la transcendència és quelcom de les persones i està constituïda per aquelles experiències que ultrapassen els límits del nostre coneixement com a humans.

Ens transcendim quan ens meravellem amb un paisatge, amb un cel estrellat, amb un vent suau; ens transcendim quan ens preguntem com és possible aquesta nova vida que tenim als braços o pel sentit de la mort; ens transcendim quan busquem una raó a la gratuïtat i a l'amor.

Aquesta experiència de la transcendència em sembla important perquè en molts casos esdevé l'origen i el motor d'una vida religiosa, d'una vida en Déu. Abans, però, caldrà fer un llarg recorregut. Com a persones, haurem de classificar les nostres experiències com a transcendents, situar Déu en l'origen d'aquesta experiència, descobrir aquest Déu que se'ns fa proper en Jesús de Natzeret, i viure tot això en una tradició religiosa (com és el cas de l'església

Foto: Xavier Anguera (Tàctica)

catòlica). Aquest recorregut que presento tan fragmentat no és així en la realitat de les nostres vides; tot això sovint es dona barrejat i amb ordres diferents. Però em sembla convenient que coneguem els recorreguts que estem cridats a fer.

En el treball amb els adolescents i joves, molts cops he copsat com el fet de descobrir i acollir la transcendència provoca en ells un canvi, posa color al propi horitzó de la vida, dona criteris i ordena els valors. Per això és important que, com a educadors, no deixem d'afrontar aquesta dimensió de la persona; i ho aconseguirem estant alerta davant d'alguns perills, com és barrejar els sentiments amb el transcendent, situant el fet transcendent a un nivell merament sentimental.

M'agrada pensar que des de l'Educació en el Lleure ajudem els infants, els adolescents i els joves a descobrir la presència de Déu en les seves vides; i a encetar una relació amb Ell, tot descobrint que mitjançant Jesús i els altres coneixem el rostre veritable de Déu; també els ajudem a viure aquesta relació en l'Església i el món.

Considero que hem de saber (i hem de ser respectuosos) que existeixen altres maneres de canalitzar aquest fet transcendent en les persones; però també hem de mostrar el rostre de Déu en Jesucrist. No m'agradaria que algú, després d'estar uns anys a l'esplai o al cau, em recriminés que mai no li hem mostrat Jesús.

Ens transcendim quan
ens preguntem pel
sentit de la mort, de la
gratuïtat o l'amor

Cal que els monitors i les monitors, els consiliaris i els responsables dels centres valorem aquesta dimensió de les persones que acompanyem, que no ens faci ni mandra ni vergonya programar-realitzar-avaluar activitats que tinguin un fort caràcter religiós, que ens facin conèixer aquest Déu que ens surt a l'encontre. I que ajudin a fer persones religioses, persones que parlen a Déu, que l'invocuen, el lloen i viuen davant seu. Persones que confessen que no es conformen a pensar que tot allò que viuen són simples voluntats sense sentit.

Entre els adolescents i els joves que donen vida al centre on participo en trobem alguns que aparentment ja han definit la seva opció religiosa com a persones no creients. Sense deixar de banda l'equilibri entre el respecte a les decisions preses i la proposta constant de Jesús, no hem de defallir en el nostre oferiment. Posar a Déu el rostre de l'amor, perquè és més important descobrir en quin Déu creiem que si creiem o no. Moltes vegades hem desfigurat el rostre de Déu perquè l'hem buidat de la dimensió sagrada i misteriosa.

Aprofito l'avinentesa per fer una crida perquè sorgeixin persones que ajudin a transmetre als joves aquesta història de fe. Qui parlarà, doncs, de Déu als joves, adolescents i infants, i del sentit transcendent que tenim les persones? Qui actualitzarà dinàmiques, tallers, activitats? Qui elaborarà cançons i relats? Qui ajudarà a mirar pel·lícules amb una mirada diferent? Necessitem persones adultes en la fe, tinguin l'edat que tinguin, que vulguin dedicar una part del seu temps a acompanyar-ne d'altres, especialment joves i adolescents.

Cada vegada més, trobem opinions en els diferents mitjans de comunicació que alerten del perill d'abandonar i de no vetllar per la dimensió religiosa de les persones, i això vol dir, també, de menystenir la religió a la societat, volent reduir-la a quelcom personal i individual. El passat diumenge 19 de desembre llegia a la premsa un article de Toni Blair que parlava de la fe en aquest món nostre globalitzat; és cert que

**Necessitem
persones
adultes en la
fe que vulguin
acompanyar-ne
d'altres**

Foto: Kevin Kreici (Creative Commons)

es fixava en els estats i en el poder polític, però també és cert que totes aquestes reflexions també són vàlides per a les nostres entitats, i podríem dir que "els nostres centres d'esplai i caus han de començar a valorar seriosament la qüestió de la religió en les seves programacions i iniciatives".

Deu ser aquesta qüestió quelcom que preocupa molta gent, perquè curiosament diferents publicacions de joves i de pastoral afronten també aquesta temàtica d'una manera o altra. És també un motiu d'alegria que la nostra publicació sumi reflexió i idees a aquest moment històric de construir una pastoral amb joves a les esglésies de Catalunya, des d'on puguem construir iniciatives i instruments que portin les persones a trobar-se amb Déu, a voler donar continuïtat a aquesta trobada i canalitzar-la en una de les tradicions religioses.

Des de la meua experiència, un dels fruits més gratificants de l'educació en el lleure és el trobar-me al cap d'uns anys joves-adults, joves responsables, joves compromesos, joves amb esperit de servei, joves identificats amb una causa, joves... i verificar després d'escoltar-los que aquelles experiències que havíem possibilitat des del lleure els han marcat com a persones, i els han ajudat a ser el que són.

Aquesta és també una responsabilitat per a tots aquells que ens anomenem agents de pastoral amb joves. Hem d'aportar a la societat joves capaços d'interpretar i interaccionar amb els diferents inputs religiosos que ens envolten; penso en unes escultures a la façana d'un edifici, penso en un escrit que hi ha en un mural, penso en unes pintures trobades a no sé on, penso en la distribució de les festes, penso...

En alguns barris i poblacions, els nostres esplais i caus són veritables espais de convivència entre persones de diferents cultures, i també de diferents tradicions religioses, de diferents religions. Que ens uneixi el desig de descobrir la presència de Déu en l'altre, de veure com expresseu

Voldria oferir als adolescents i joves la força, la llum, la persona de Jesús, com a model per a la pròpia vida

i com concretem a la pròpia vida i comunitat aquesta dimensió transcendent, que també ens agermana.

Voldria poder oferir als adolescents i joves la força, la llum, la persona de Jesús, com a model per a la pròpia vida, per als diferents esdeveniments i situacions que haurem de viure, amb d'altres o individualment.

Foto: Núria Frago

Propera estació... l'amor

Un més de l'equip... Jesús

MARIA VALÈNCIA
Presidenta del MCEC (Moviment de Centres d'Esplai Cristians)

Què deu esdevenir d'extraordinari una tarda d'esplai en què milers de rialles, mirades de complicitat i moments de caliu acostumen a ser els protagonistes? No resulta estrany que amb totes les vegades que en d'altres entorns (com ara l'escola, el carrer, etc.) hi ha múltiples reaccions dels infants i dels joves que vénen marcades per l'enfrontament i l'agressivitat, a l'esplai no es respiren de la mateixa manera, amb una convivència molt més intensa?

Potser és aquesta convivència i el vincle que se'n desprèn, potser és la posada en pràctica dels valors que transmeten els educadors, potser es tracta de l'espontaneïtat i l'essència amb la qual el menut es mou en aquest entorn tan lliure per a ell.

Un espai privilegiat per la Fe

El que està clar és que l'esplai, les colònies, els campaments, les rutes, etc. esdevenen espais privilegiats per a educar en la Fe. Un espai lliure, de creixement en tots els nivells: social, afectiu, intel·lectual, transcendent, etc., on esdevenen relacions i vincles entre diferents generacions, i on l'adult es converteix en un referent, dóna peu a un seguit de condicions que afavoreixen el descobriment d'un gran conegut-desconegut: Jesús.

Pot passar que als nostres equips de monitors quan parlem d'aquest tema es produeixin algunes situacions que ens resultin familiars:

que es faci silenci, que es desvetlli una certa rebel·lia per part d'alguns companys o de nosaltres mateixos, que hi hagi una confrontació... De vegades, el nom de Jesús ens provoca una mena d'al·lèrgia o alguna contradicció, però... qui és Jesús?

Qui és Jesús?

No trobem especial aquella mirada d'aquell infant que, agraït, ens fa una abraçada? No trobem màgics aquells riures a la tenda de campanya durant el campament? Doncs això deu ser Jesús: aquest sentiment que sorgeix al nostre cor quan tot això esdevé. Segurament, simple i enormement, en part deu ser això. Per què no obrir el nostre cor a descobrir-ho amb senzillesa, amb humilitat, mirant-nos a nosaltres mateixos als ulls i mirant els que ens envolten? Pot ser una bona manera de començar i/o continuar.

Trobar Déu en un mateix i en els altres, estimar l'altre com a un mateix, l'educació en uns valors que ens fa iguals a tots els homes, que promouen el respecte i l'amor entre les persones, etc. no són pas paraules que xoquin amb l'essència de ser persones més enllà de creients.

L'esplai pot esdevenir un bon entorn per a posar-ho en pràctica i deixar fluir amb autenticitat el que batega al nostre cor, sense por de posar-nos a la boca la paraula de Jesús, el seu nom i el que ell pot suposar a les nostres vides.

El monitor és un instrument primordial per a educar en el transcendent els nostres infants i adolescents. Les activitats, el quotidià, el propi grup esdevenen eines educatives a utilitzar per part de l'educador. De forma senzilla podem fer referència a algunes accions que ens poden ajudar a

viure i fer viure el fet transcendent al nostre centre:

Pràctiques senzilles, com ara el fet de percebre el que sentim, posar nom a les pròpies emocions i a allò que ens batega per dintre; valorar el que ens aporta l'esplai o la natura, tan diferent al que estem acostumat; aturar-nos a pensar com podem VIURE fora d'aquelles necessitats que ens genera la nostra societat; escoltar el SILENCI, gaudir-ne, i, de mica en mica, anar descobrint una possibilitat de trobar-nos a nosaltres mateixos.

És important tenir presents elements com l'Eucaristia, una pregaria, una Celebració de la Paraula, una cançó... i tenir-ne cura amb delicadesa i sensibilitat, donant valor al fet que celebrem que estem junts, que la natura ens acull... que Déu ens estima. I, per què no, fer-ho d'una forma atractiva i divertida, lligant l'acció al Centre d'Interès que estem treballant. Per què no celebrar l'eucaristia al mig de la natura, ajudant els infants a descobrir el veritable sentit de la celebració.

Tots aquests seran aspectes que podem ajudar a descobrir als nostres menuts, adequant-nos sempre a la seva edat i al moment que viuen. Però no oblidem mai que els valors només es poden transmetre autènticament amb la vivència i que educar en valors suposa fer-ho de forma coherent amb nosaltres mateixos i amb l'ideari del centre.

En definitiva, potser és més senzill del que ens pensem. És deixar bategar el nostre cor, és oferir-nos sincerament, és posar-nos al servei, és... ESTIMAR... Cal buscar molts més noms a quelcom tan senzill i magnífic com és l'AMOR?

Foto: Núria Frago

Intel·ligència transcendent

Viure la vida en tres dimensions:
alçada, amplada i profunditat

ÒSCAR PUEYO I BES
Psicòleg i teòleg

Quan era petit, una veïna de l'escala sempre deia: "Quin noi més intel·ligent!". La veritat és que m'encantava que m'ho digués. Ara que sóc gran, em segueix encantant, malgrat que ja no m'ho diuen gaire. De fet, ens encanta a tots, ja que la intel·ligència és una qualitat molt i molt valorada. Ésser intel·ligent és sinònim que t'anirà bé en la vida.

El gran Ciceró va introduir el concepte "intel·ligència" que encara utilitzem. Però en els darrers anys s'està produint una evolució molt interessant d'aquesta paraula, se n'està ampliant el sentit. Hom ja parla de la "intel·ligència emocional", "musical", "digital", "lingüística", "social", "artística", "esportiva", per donar a entendre que, en la mesura que una persona participi més o menys d'una o altra, tindrà major capacitat d'entendre, de comprendre i de resoldre els problemes de la vida.

Foto: Núria Frago

A una d'aquestes intel·ligències, malgrat que pugui sorprendre, l'anomenem "intel·ligència transcendent" o espiritual. És un tipus d'intel·ligència assequible a qualsevol ésser humà, i que pot ser desenvolupada, entrenada i desenvolupada dins de les pròpies possibilitats.

Un ésser humà no esdevé persona completa sense la dimensió transcendent (naixem humans i ens anem fent persones). És cert que "espiritual" i "transcendent" són pa-

raules que tenim associades a "religió", "fe", "cristianisme", i ho estan però no sempre van juntes. De fet, serien com els estrats previs damunt dels quals construir una fe, una religiositat.

De què parlo quan parlo de "transcendència o d'esperit"?

Parlo d'un ésser humà que té profunditat i està "animat", té "esperit". Profunditat que li permet anar "més enllà" de la percepció superficial de la realitat. Parlo d'un ésser humà que cerca apassionadament la veritat i descobreix que tot ha de tenir un "sentit".

De què parlo quan parlo d' "intel·ligència espiritual o transcendent"?

No és possible definir en unes línies una qüestió tan controvertida, però en farem unes pinzellades suggeridores aplicables al món de l'esplai.

Quan parlo d'intel·ligència espiritual, parlo de les capacitats següents:

- Embadalir-se contemplant la natura. Contemplar i callar per poder passar d'irresponsable "consumidor del planeta Terra" a responsable "fan", vetllador i vigilant de la Natura.
- Sospitar la presència d'un misteri que s'amaga en llocs, fets i persones (misteri: quelcom que no veig però que sé que hi és).
- Empatia: posar-me en el teu lloc per a comprendre les teves raons i sentiments.
- Autoconeixement-positiu: puc aprendre a canalitzar emocions i sentiments per a créixer.

Aquests serien els trets "bàsics", els més comuns a tothom. Anant una mica més enllà, trobem uns trets més específicament "transcendents":

- Adonar-se de com les decisions i accions pròpies tenen sempre repercussió en els altres (em transcendeixen, van més enllà de mi mateix).
- Incorporar a la pròpia vida experiències de silenci, meditació, visualització, oració, etc. em facilita anar més enllà del meu "ego".
- Saber distingir entre "emotivitat" i "transcendència" en la vida quotidiana. És a dir, no confondre "intensitat emocional" amb "autenticitat".

En un tercer nivell, construït damunt dels anteriors, hi trobaríem els trets pròpiament "religiosos":

- Identificar els "símbols" de la pròpia religió i comprendre'ls com a signes visibles de quelcom que no veiem.
- Experimentar formes de relacionar-nos amb qui s'amaga en el Misteri: oració com a diàleg, celebració litúrgica, benediccions...
- Descobrir de quina manera la religió pot propiciar la pau, la justícia, la tolerància, el respecte...

A la parada del bus del meu carrer hi ha un anunci d'una beguda que, cada dia, em convida: "Pensa en verd!". En manllevo la idea i vull cloure aquestes línies convidant a tota la bona gent que ens movem en el món de l'esplai: "Pensa en 3D". Pensa en tres dimensions: alçada, amplada i profunditat (que jo anomeno: transcendent). Tot té un re-
fons de sentit; tots els teus actes tenen conseqüències, totes les relacions (fins i tot les poc agradables) t'ensenyaran quelcom i, a cada can-
tonada de la vida, et pots trobar sím-
bols que et recordin que hi ha molt més del que hi ha. "Pensa en 3D!"

Entrevista amb... FRANCESC PARDO

Bisbe de Girona i responsable de la Pastoral de Joventut de Catalunya

“A partir de la transcendència
se'ns obre una altra perspectiva
de la vida”

REDACCIÓ

Què és el fet transcendent?

El fet transcendent o el transcendent és Déu. Des de l'experiència de Déu, en totes les nostres vivències descobrim aquella dimensió que supera la materialitat del que vivim; a partir de la transcendència se'ns obre una altra perspectiva de la vida. És llavors quan podem parlar de la transcendència del joc, de l'educació, d'una persona..., però el fonament sempre és Déu, qui ho transcedeix tot.

“Demanaria als monitors
i monitores que no
projectessin sobre els
infants i adolescents els
seus problemes”

Com es pot treballar el transcendent des de l'educació?

Primer, els educadors o monitors han de tenir clar que malgrat que hi hagi moments foscos o dubtes, Déu hi és, a la seva vida i a la dels infants. En segon lloc, hem de recordar que aquest Déu és el de Jesucrist, el de l'amor, el que vol la nostra felicitat. Després, cal recordar que l'educació va en dues direccions. D'un costat, ha de fer sortir de dintre tot allò que tenim de bo, i això es pot fer a través del joc, de la vivència...; i de l'altre, també vol oferir uns valors, uns punts de referència. No hem d'oblidar que el valor que fonamenta la resta és Jesucrist.

És el lleure un espai privilegiat per fer-ho a causa de la proximitat i testimoniatge del monitor?

Els monitors i els educadors haurien de fer un 'reset' sobre Déu, perquè sovint se'n parla, tant si és a favor com en contra, com d'aquell que tenim aquí al costat, que manipulem i adjectivem... però, en canvi, hauríem d'escoltar-lo. Ell se'ns ha donat a conèixer a través de Jesucrist; per tant, coneixent el tarannà de Jesús descobrim el tarannà del nostre Déu. Dit d'una altra manera, quan eduquem en la fe cristiana sembrem una llavor que creiem que és la millor per viure, i d'això n'hem d'estar convençuts. A partir d'aquí redescobrim el sentit de la vida i això és fonamental per educar en la fe cristiana.

Com valora la feina que fan monitors i caps d'agrupament al nostre país?

En aquest moment que vivim, que una bona colla de joves dediqui el seu temps lliure a reunir-se i treballar per l'educació d'infants en equip és molt important. Però com que els vells sovint tendim a donar consells, els diria que no projectin sobre els infants els problemes que ells tenen; que pensin en els problemes propis dels infants i en la voluntat dels pares que els deixen els fills.

Com podem educar en el transcendent amb un grup d'infants de procedències, cultures i religions diferents?

Quan era rector de Granollers de vegades em trobava amb nens enfadats que em deien que els seus companys de classe musulmans sabien més sobre Déu que ells. Crec que aquesta dimensió espiritual la tenen més educada els infants immigrants que els d'aquí, sobretot els musulmans, africans i sud-americans. Cal aprofitar-ho i, de fet, es pot educar en el transcendent de moltes maneres... però demanaria que no es facin pregàries al vent; som cristians, i una pregària no és més que una comunicació amb l'altre. En l'educació del transcendent cal educar aquesta comunicació personal. També diria al monitors que recordin que, tot i que la majoria de capellans són grans, les parròquies són la casa de tots i que se n'han de sentir part.

En aquest sentit, la constitució del MCECC a nivell català facilitaria la bona entesa entre església i lleure?

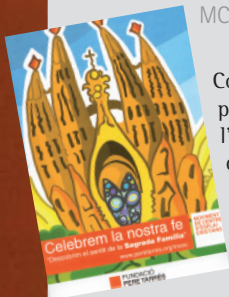
Crec que d'alguna manera els esplais han fet una travessa pel desert en relació a l'església. No es tracta de buscar culpes, però en molts llocs la parròquia anava per un costat i els esplais per l'altre. Hi ha hagut distanciament, conflictes i malentesos, potser perquè no hi ha gaires mossens joves. Però hem de tornar al camí de la col·laboració, el diàleg, i l'harmonia, i veure què pot aportar cadascú en l'educació de la fe. La federació podria ajudar a refer aquesta sintonia amb l'església, i també amb les parròquies.

Un problema que ha assenyalat en reiterades ocasions és la manca de vocacions. Quin paper creu que poden jugar els esplais en aquest punt?

Un paper important. Si hi haguessin capellans joves treballant amb els esplais, els infants tindrien referents. En canvi, si tenen més de 40-50 anys, els infants ja els veuen com a pares o avis. Quan un adolescent es planteja les opcions de futur estaria bé que almenys no descartés ser capellà. La vocació no ve només amb això, però educant a través de la recerca de Déu i ajudant-los a descobrir el tu a tu ja es podran sentir cridats d'altres maneres.

MATERIALS SOBRE LA SAGRADA FAMÍLIA

MCEC

Coincidint amb la visita del Papa Benet XVI a Barcelona per presidir la Dedicació del Temple de la Sagrada Família, l'Àmbit de la Fe del MCEC va dissenyar uns materials amb diferents activitats per treballar el sentit de la Sagrada Família i apropar aquest emblemàtic edifici als nens i joves. En total, són tres activitats pensades per a diferents grups d'edat (petits i mitjans; adolescents i joves; i famílies), que es poden realitzar durant una excursió al propi Temple.

ANTOLOGÍA POÉTICA

Mario Benedetti. Alianza Editorial, 2002

L'antologia de l'obra poètica d'aquest escriptor uruguaià, autor d'una vasta obra representada a través de tots els gèneres, recull un conjunt de poesies plenes de vida, d'interioritat i de compromís amb un món més just. Benedetti va ser un referent per a moltes generacions que van valorar especialment la seva ètica social i la seva sensibilitat.

L'HOMME A LA RECERCA DE SENTIT

Viktor E. Frankl. Edicions 62, 2005

"En les condicions extremes de vida d'un camp de concentració alemany, l'autor d'aquesta obra s'adona que la supervivència d'un ésser humà es basa en la seva capacitat de trobar sentit a les coses que fa. Frankl, psiquiatra i escriptor, va saber aprofitar la tràgica experiència viscuda sota el règim nazi, vivència que el va inspirar per desenvolupar la logoteràpia.

PREGARIA.CAT

Jesuïtes de Catalunya

Pregaria.cat és un lloc web de recursos de pregària en català al servei de persones, grups, parròquies o moviments que busquin aprofundir en la seva vida de fe. Ideat i promogut pels Jesuïtes de Catalunya, hi podeu trobar informació d'agenda sobre diferents actes, recursos (llibres, webs, música, cinema, articles, humor...) o seccions innovadores com el prega-rock. A més, us podeu subscriure al butlletí gratuït que envien mensualment amb nous recursos i informacions.

PREN-TE TEMPS

Fundació Pere Tarrés. Editorial Claret

Els reculls de *Pren-te temps* són un material indispensable per a la pregària i la celebració de la fe amb monitors, infants i joves. Els nou volums d'aquesta sèrie se centren cadascun en un moment diferent de l'any i tots segueixen una mateixa orientació pràctica. L'últim volum publicat, "Pregàries i materials per a la reflexió. Advent: Esperar", conté dinàmiques i activitats adequades per al temps d'Advent, agrupades en quatre apartats: Esperar, Confiança, Acceptar-se i Escoltar.

EL LIBRO DE LOS ABRAZOS

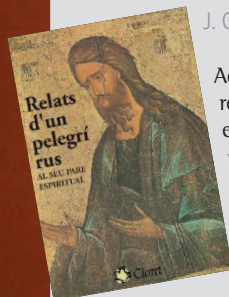
Eduardo Galeano. Editorial Siglo XXI, 2000

Aquesta obra és un conjunt de relats i microrelats amb el rerefons d'Amèrica Llatina que ens proposen un model de vida més humà, solidari i vital. L'escriptor uruguaià apropa el lector en aquesta obra a la seva vessant més sentimental, humana i íntima, a través d'una gran varietat de temes: des d'anècdotes sobre ciutats americanes fins a reflexions sobre l'exili o diàlegs amb d'altres escriptors.

RELATS D'UN PELEGRÍ RUS

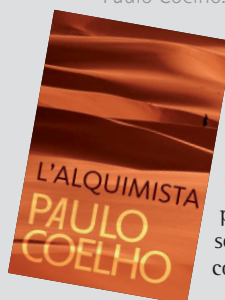
J. Gauvain (editor). Editorial Claret, 2009

Aquest llibre és una obra sobre una peregrinació no només física, sinó també espiritual; una proposta transcendent i plena de fe per entendre la vida dins d'un model ple de sentit; una obra per transcendir la nostra vivència personal i traspasar a realitats més profundes a través d'un dels grans textos espirituals de la humanitat.

L'ALQUIMISTA

Paulo Coelho. Editorial Proa, 2009

L'Alquimista, una de les obres més conegudes de Paulo Coelho, narra la vida i els somnis de Santiago, un jove que va deixar les seves ovelles als camps d'Andalusia per endinsar-se en el desert, camí de les Piràmides. Aquesta és la història d'un buscador, d'una persona que veu en la realitat la presència divina del destí per anar configurant la seva pròpia existència. Aquesta obra ha estat sovint comparada a *El Petit Príncep* i Joan Salvador Gavina.

Foto: Xavier Anguera (Tàctica)

ESPLAI I PARRÒQUIA, DOS ÀMBITS COMPLEMENTARIS

XAVIER AYMERICH I MIÑARRO
Rector de Molins de Rei
i consiliari del centre d'esplai MIB

La majoria de centres d'esplai i colònies van néixer en el si de les parròquies com un mitjà pastoral per oferir als infants de les famílies cristianes un espai de lleure amarat dels valors cristians; i també per arribar a través d'aquestes activitats més informals a infants i famílies allunyades de la fe. Els temps han canviat, i avui dia, amb matisos i diferències, els monitors no solen tenir aquell afany pastoral; fins i tot alguns estan allunyats de la vivència cristiana; els infants tampoc no vénen majoritàriament de famílies de la comunitat; i manquen capellans i agents pastorals que puguin dedicar-s'hi com en altres temps. Per això de vegades es viu un allunyament entre esplai i parròquia. Però els esplais segueixen oferint la possibilitat d'arribar a infants i famílies que d'altra manera no tindrien cap contacte amb la fe. I ara som en un moment en què, en general, hi ha receptivitat i menys recels cap a les propostes que es fan des de les parròquies. Els monitors, doncs, han de ser conscients del lloc on es troben i de tot allò que la parròquia aporta al centre. I, per part de la parròquia, dedicar-hi temps, acostar-s'hi amb afecte, valorar el treball que es fa, i mostrar que és una comunitat oberta i propera. Si ho fem així, encara que costi, en podrem obtenir fruits pastorals; per pocs que sembli, sempre valdrà la pena.

EL TRANSCENDENT I LES DIFERÈNCIES CULTURALS

ANNA-BEL CARBONELL I RIOS
Educadora social,
directora de la Fundació Comtal

Tot fenomen migratori és sinònim de diversitat cultural. Algunes persones s'han vist forçades a marxar dels seus països, i s'han endut a la maleta les seves tradicions per no oblidar les arrels i transmetre-les als seus fills. Han arribat a una societat que, sovint, no sap donar raó dels propis orígens i menysprea el transcendent, sense adonar-se que cal conèixer bé qui som i d'on venim, per poder acollir el nouvingut amb tot el seu bagatge i apropar-se a les seves creences sense prejudicis ni recels. Convivir amb musulmans, budistes, sikhs, jueus, sintoistes, etc., o altrament dit amb: paquistanesos, filipins, xinesos, marroquins, senegalesos, dominicans, etc. ens enriqueix. Els nous ciutadans ens recorden que, més enllà de com anomenem Déu, l'ésser humà té un "plus" que el transcendeix i que el fa lliure. A la Fundació Comtal atencim infants i joves en risc social d'unes seixanta nacionalitats. No hi ha problemes de convivència perquè els conflictes els tenim els adults, no els infants. És evident que la procedència, les diferents cosmovisions i universos ètics condicionen la manera d'entendre el món i de com educar. D'aquí que hem d'anar més enllà perquè, com deia V. Frankl, la necessitat bàsica de la persona és trobar el sentit de la vida, i això, sense educar en la transcendència, es fa molt difícil.

Foto: Xavier Anguera (Tàctica)

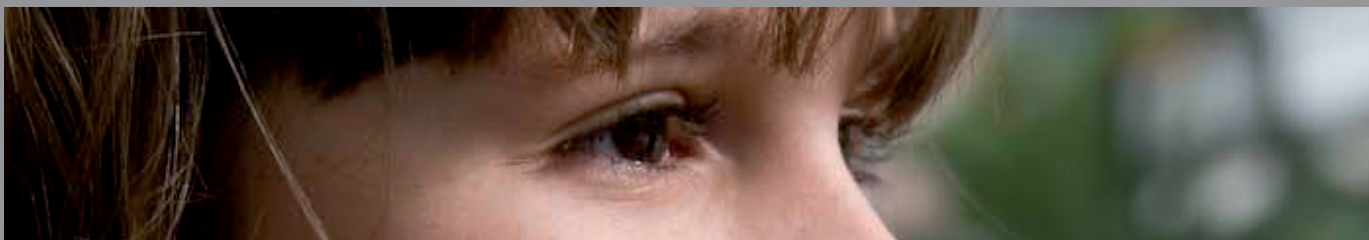

Foto: Xavier Anguera (Tàctica)

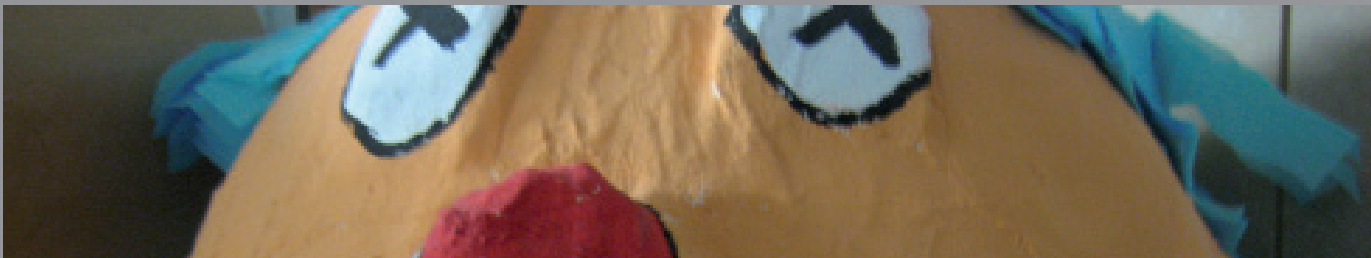
TRANSCENDÈNCIA I ESCOLA

DANIEL NOVELLAS
Mestre i cap de Pastoral EP
Col·legi Jesuïtes de Casp

Entenc que la relació que es pot establir entre la qualitat de la "transcendència" i la realitat de "l'escola" en el context educatiu té molt a veure amb el treball que es desenvolupa en l'àmbit de la interioritat. En aquest sentit, cal que l'escola faci una aposta clara i decidida en defensa d'una dimensió interior que esdevé fonamental per a l'aprenentatge i per al desenvolupament integral de les persones. Atès que la interioritat la constatem com a educable, ha d'existir una pedagogia associada i uns processos per dur-la a terme. L'escola s'ha d'ocupar de la cura de la dimensió interior amb un projecte de treball integrat i coherent amb el projecte pedagògic; per tant, pot incorporar la cura del món interior a la quotidianitat de la seva vida de centre. Aquest treball es pot aplicar en qualsevol àrea curricular, perquè totes tenen un motiu de contemplació; l'art, la ciència o la natura, la literatura, el lleure i l'esport... Tanmateix, independentment d'aquests moments ordinaris, també han de coexistir diferents moments especials o més concrets, és a dir, fer-ho explícit mitjançant mètodes i tècniques que ajudin en aquest enfocament. Els mestres hem de ser capaços de saber transmetre el valor de la contemplació a través de la paraula, el silenci, la corporeïtat...

Nosaltres hem de ser els primers a sentir-nos moguts, sacsejats davant d'allò que ens toca i ens mobilitza cap al transcendent. En definitiva, cal esdevenir homes i dones "d'horitzó". Sant Ignasi ens hi apropa una mica amb aquesta frase quan cerca "el sentir i gaudir de les coses internament". Penso que l'infant té una gran capacitat de contemplació i és terra d'horitzó en ell mateix. Estem en camí, però ja tenim molt guanyat.

TRANSCENDENT I LLEURE

XAVIER MONTANÉ BLÁZQUEZ
Monitor de l'Esplai
St. Pere i St. Pau

Conscients que som hereus d'un període en el qual la fe, en l'Esplai St. Pere i St. Pau, era un fet per complir expedient, és a dir, consistia en l'assistència, sense cap més sentit, a unes quantes misses, des de fa 4 anys hem emprès un nou camí en què els nois i les noies poden tenir una experiència positiva de la trobada amb Déu.

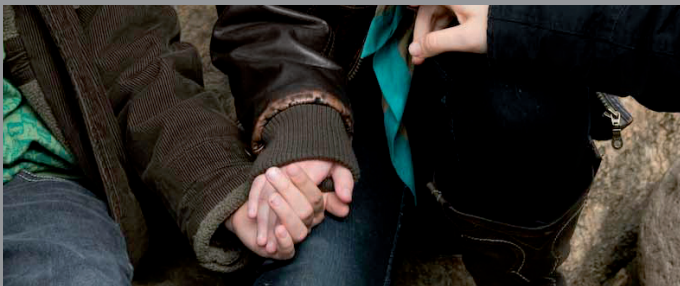
Tot observant que en l'Esplai hi ha un predomini de gent no creient, però mai sense oblidar que formem part de la parròquia, sorgeix una pregunta: Com treballem des del lleure aquest transcendent?

Amb l'objectiu de respondre a aquesta qüestió, l'Esplai emprèn una sèrie d'iniciatives, a tres nivells: famílies, monitors i seccions. Apro

fundiré amb el treball amb els monitors perquè són els qui ho han de transmetre.

A nivell de monitors treballem realitzant pregàries (abans de les reunions o en alguna trobada), en format de dinàmiques, perquè tothom s'hi senti còmode, i per crear un moment de reflexió i contacte amb el transcendent; per poder tirar endavant la fe o per re-fermar la posició de no creient, però sempre des del coneixement i l'experiència. A part, també podem participar de les misses familiars, i disposem del llibret *Paraula i vida*, per poder tenir el nostre propi espai de pregària al llarg de la setmana.

L'Esplai viu i avança, però sobretot avança. Avança en un nou camí en el qual la fe ha de ser present en el dia a dia del centre. Sabem que aquest avenç costa de percebre, i que els fruits costen de recollir; però treballem amb l'objectiu que els nois i noies, pares i monitors veiem la trobada amb Déu com quelcom normal, enriquidor i indispensable.

TRANSCENDÈNCIA I JUSTÍCIA

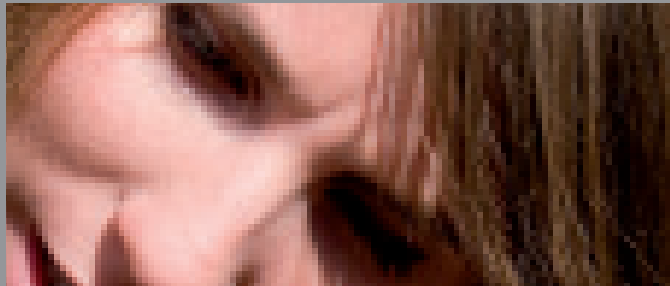

SANTI TORRES
Treballa a la Fundació Arrels
i Cristianisme i Justícia

Hi ha una concepció de la transcendència que a la pràctica suposa la benedicció d'una realitat terrenal encara que aquesta sigui injusta. És la transcendència que posa l'accent en una recompensa en el més enllà, en una "fugida del món" per aconseguir un benestar i una harmonia de caràcter sobretot individual. Una transcendència que justifica i dona sentit a la pròpia existència amb total independència del destí dels germans.

Aquesta, però, no sembla ser la transcendència a la qual apunta el cristianisme, ni tampoc la majoria de tradicions religioses. El cristià es pren seriosament la realitat quan és capaç de veure-hi les ferides de la injustícia, de l'exclusió i el sofriment. I lluny de deixar-se atrapar per aquestes realitats o de considerar-les inevitables, és capaç de transcendir-les mirant a un horitzó en forma de promesa. És aquell horitzó que s'expressa en el Magnificat "derrocarà els poderosos del sol i exaltarà els humils", en les Benaurances o en la paràbola del bon samarità.

Resulta, llavors, (oh, sorpresa!) que la transcendència és sobretot una invitació a mirar la pròpia realitat des de Déu amb una mirada carregada de profunditat, tendresa i compassió vers aquells que s'ho estan passant malament. És precisament per això que el nostre món està tan necessitat de transcendència.

TRANSCENDENT, JOVES I PASTORAL

MARISA JIMÉNEZ
Directora del SIJ (Secretariat Interdiocesà de Pastoral de Joventut)

Normalment veiem allò que volem veure, i això, quasi sempre, exclou una infinitud de persones. Què veig avui? Què vull veure? Què hauria de veure? Hi veig?

L'Arnau sortí de casa molt d'hora. Agafà el metro per anar a la universitat i, com sempre, llegia alguna cosa mentre durava el trajecte. De sobte, amb motiu d'un retard, el metro s'omplí.

Tothom era molt a prop, l'espai estava atapeït; es va adonar d'una cosa meravellosa i va reflexionar per si mateix: "Estic rodejat de persones... tot hauria de ser diferent". Voler viure humanament ja és una manera de donar resposta a Déu, de prendre la vida com a vocació. El desig d'anar més enllà, de recerca del misteri, troba en Déu encarnat la seva resposta. Necessitem créixer harmònicament en diferents aspectes: la relació amb un mateix, per desenvolupar el millor del propi ésser; la relació amb el món o les coses tot exercint una professió; la relació amb els altres, obrir-se a l'amor, tant del grup com de la família o comunitat; i també la relació amb la transcendència, amb Déu: tot això fa créixer la necessitat i el desig de Déu que hi ha en cada persona. Un repte pastoral: l'educació de la transcendència. Del professor Francesc Torralba apunto algunes pistes: educar el diàleg, el silenci, el símbol, el ritus, la contemplació, la situació límit, la bellesa, la bondat, la unitat.